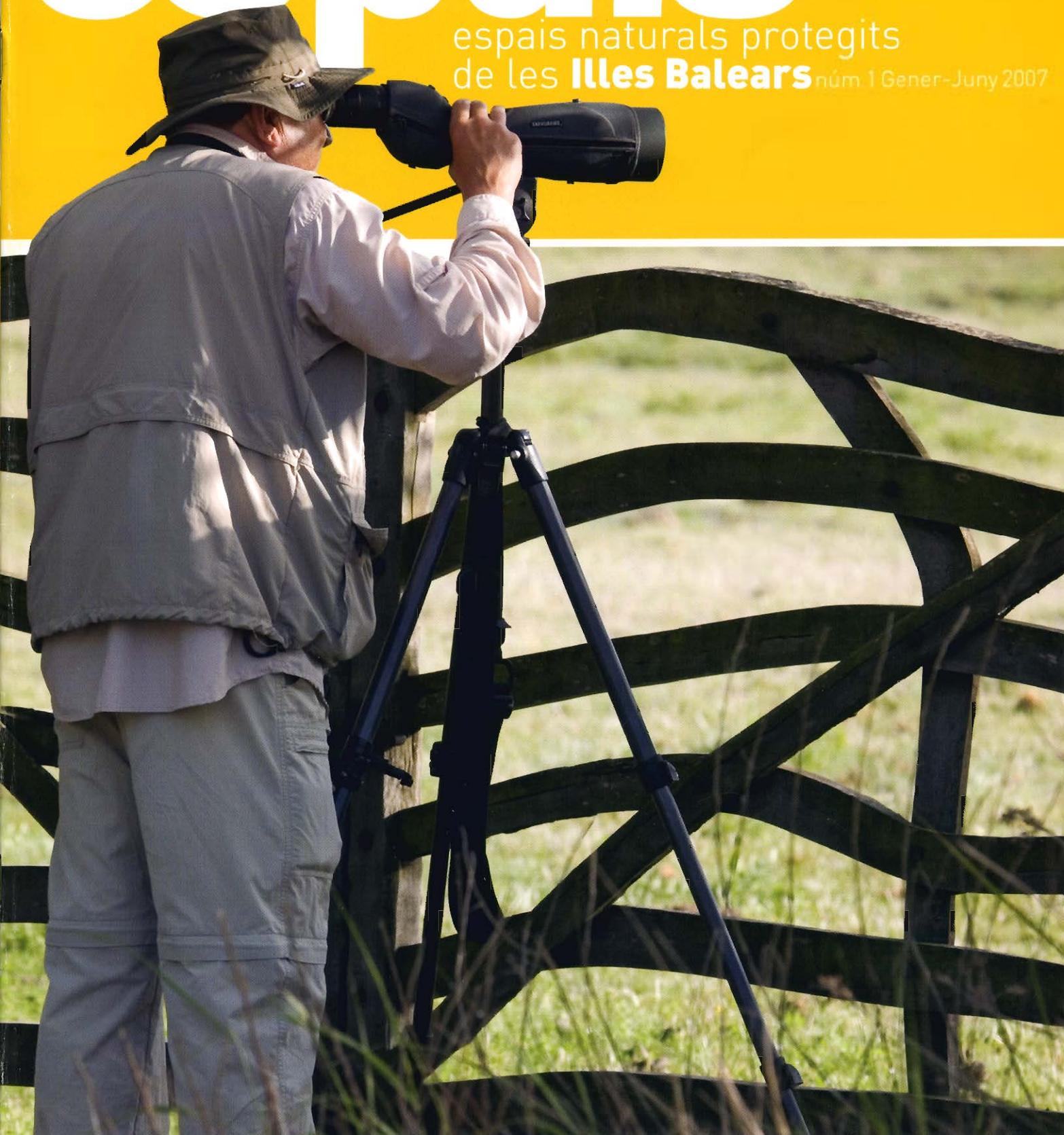


# espais

espais naturals protegits  
de les **Illes Balears** núm. 1 Gener-Juny 2007





9. Maties Rebassa



**Aprobat el pla d'acció de voluntariat ambiental a s'Albufera de Mallorca.**

Durant l'any 2006, un cop aprovat el Pla d'Acció de Voluntariat Ambiental de s'Albufera, s'han realitzat diferents activitats amb la participació de 93

persones voluntàries. Cada activitat té sempre una part didàctica. Les tasques que s'han desenvolupat principalment han estat:

- Repoblacions d'arbres i arbusts a la zona humida.
- Repoblacions al primer front dunar del Comú de Muro.
- Tallers per fer encanyissades.
- Construcció d'illetes per afavorir la nidificació d'aus.
- Neteja de vegetació a llaçunes i canals del Parc
- Neteja de residus i enderrocs

**s'Albufera obté el certificat d'agricultura i ramaderia ecològiques.**

El 2006 l'explotació agroramadera de s'Albufera va obtenir el certificat d'agricultura i ramaderia ecològiques, expedit pel Consell Balear regulador de la Producció Agrària Ecològica (CBPAE). Aquest organisme certifica un sistema de producció lligat al sòl, que té com a objectiu la salut del consumidor/a, el benestar dels animals i la protecció del medi ambient.

A partir d'ara, tot el ramat comercialitzat pel Parc gaudirà de l'etiqueta ecològica.

**Retirada de morenells il·legals al Parc.** L'equip de vigilància del Parc ha retirat, durant l'any 2006, una dotzena de morenells il·legals dels canals de s'Albufera. A la majoria d'ells s'han trobat anguiles, crancs d'arena, crancs americans, llisses i tortugues d'aigua, espècie protegida a la Comunitat Autònoma amb la categoria d'especial protecció. Els morenells abandonats o mal dissenyats representen un perill per a la fauna del Parc.



10. Nuria Valverde

**10 Nova campanya "Platges netes i plenes de vida".**

El turisme de sol i platja també té repercussions sobre el medi natural. Anar a cercar el turista allà on es troba, prenent el sol; explicar-li quins són els valors naturals de l'entorn litoral i marí i la importància que té la seva contribució de no trepitjar dunes i no llançar les lloques a l'arena; són els principals objectius d'aquesta campanya divulgativa. Està desenvolupada per una informadora que tracta de sensibilitzar l'usuari oferint-li un material gràfic i un cendrer de platja.

**Iniciades les obres del nou Centre d'Interpretació i Investigació de Can Marroig.**

Durant l'any 2006 han començat les obres de remodelació del que serà el futur Centre d'Interpretació de Can Marroig. El centre servirà com a lloc de recepció dels visitants que estiguin interessats en el coneixement dels valors naturals de la finca pública i pels investigadors/es que desenvolupen les seves tasques científiques a l'illa de Formentera.



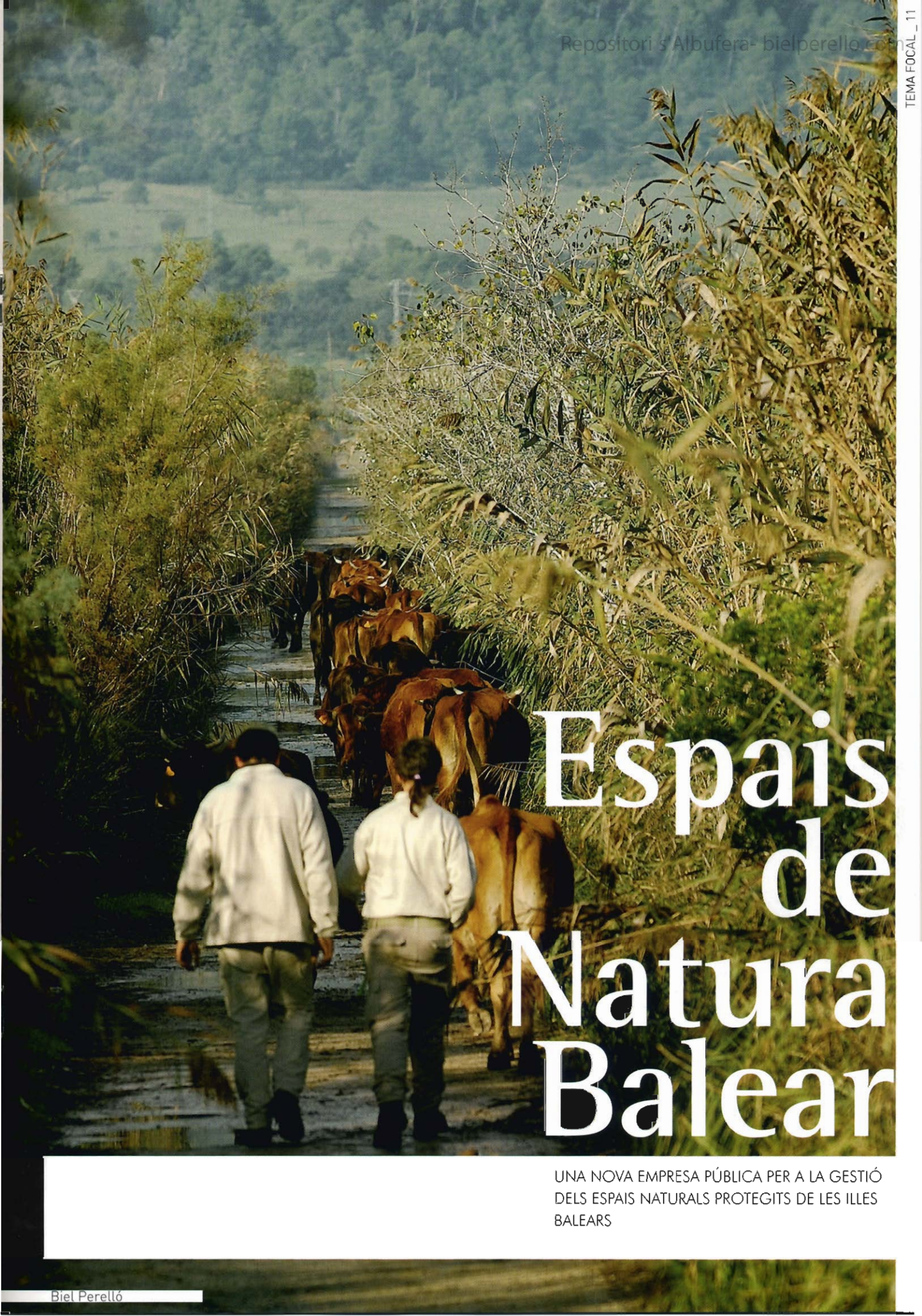
11. Miquel Garau



A més, comptarà amb una sala d'audiovisuals i una sala d'exposicions permanents.

**11 Ses Salines: un mosaic de paisatges.**

És l'itinerari més demandat al Parc. Transcorre pels estanys i fins a la platja des Cavallet. Fent el camí s'observen els estanys saliners i, des des Corb Marí, una panoràmica amb tots els ecosistemes i elements històricoculturals de l'espai protegit. L'itinerari de "L'aigua, la sal i la vida, amb una visió molt senzilla del Parc, introdueix els més petits i petites en el contacte amb el món natural.

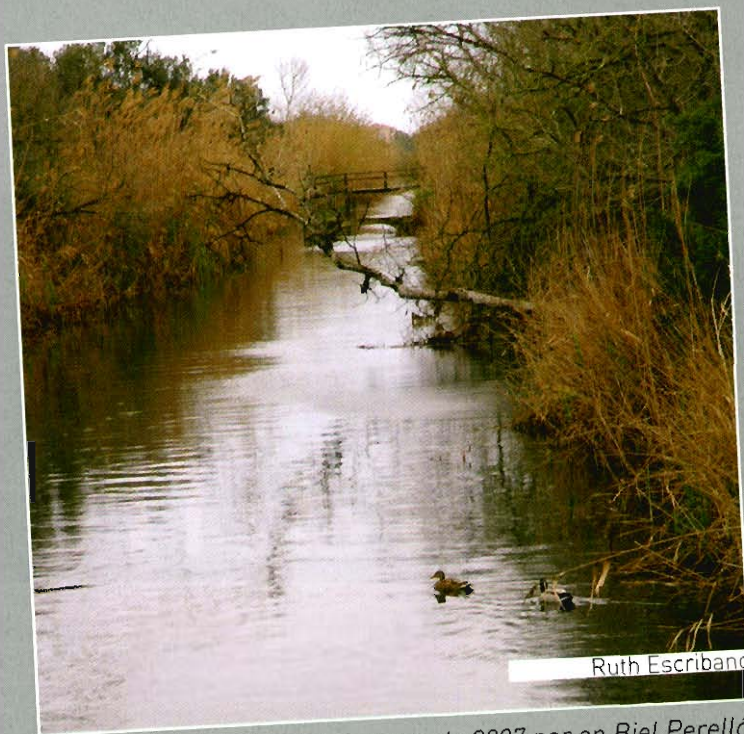


# Espais de Natura Balear

UNA NOVA EMPRESA PÚBLICA PER A LA GESTIÓ  
DELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS DE LES ILLES  
BALEARS

# L'AMO EN LLORENÇ SERRA A SA P

**En Llorenç Serra Mariano, de malnom *Lloret* va néixer a sa Pobra, el 23 de març de 1926. De professió pagès, és casat i té dues filles i un fill, i ara és padrí de quatre néts i nétes.**



Ruth Escibano

8 de març de 2007 per en Biel Perelló

Ruth Escribano

# ROCA, S'ALBUFERA DE MALLORCA

L'amo en Llorenç, ens podeu contar quins són els primers records que teniu de s'Albufera?

Mon pare va fer molta part de vida dins s'Albufera i jo hi anava amb ell. Encara no podia fer feina i jugava per dins la barca o per damunt un malecò, fins que mon pare es retirava cap a sa Pobla. I quan vaig poder, vaig començar a segar, a carregar garbes i les treia a la barrera cap a la barca. Això era el primer que vaig fer dins s'Albufera.

Com fèieu el camí d'anada a s'Albufera?

A peu, i si trobava un carro que em conegués o no, em deia: "al-lot vols pujar? on vas?/ a s'Albufera", i em deixava colcar un bocí o la meitat o tot, el que fos.

Quina edat teníeu quan fèieu tot això que conta? Encara havia de combregar, 7 o 8 anys.

I després vàreu començar a fer feina. Quin fou el primer jornal que guanyàreu que no fos de pagès? Vaig combregar als 10 anys i tot d'una em vaig posar a anar a la plaça a llogar-me, a dies no em llogaven, i dies em llogaven a treure o aplegar patates.

Quan va ser, ja de gran, el primer pic que vàreu tenir feina a s'Albufera? Vaig començar amb la fàbrica de paper. La pasta la feien aquí de canyet, jo segava canyet com a home granat. No en fèiem feixos, ja que no es doblegava com l'altre bagatge. El dúiem amb la barca, el pesàvem i era per capolar. N'he dut barcades! Fèiem feina per jornals a segar canyet i el pagàvem a tant el quilo. Fèreu cap altra feina després a s'Albufera?

Vaig passar de jurat amb en Luna, de guarda de s'Albufera i del seu hotel. Tenia més feina a l'hotel que a s'Albufera. Vaig començar l'any 70, hi vaig estar set anys.

Com era aquesta nova feina? Els matins no tenia hora i els vespres m'entregava, estava tota la nit per l'hotel, per dins i per fora.

L'amo em deia: t'has de seure allà a les

fosques, amb "la carabina encima siempre". Era nova, la vaig estrenar jo.

Venia gent important que acompanyàveu?

Venia "majoria", senyors importants, en Franco i ministres de fora, no venia gent de Mallorca només! Jo entrava gent important amb els barquets i col·locàvem la gent dins el aguaitadors dels Colombars, mai dins Son Carbonell. En estar tots col·locats, el primer que veia un animal, de matinada, ja desapareixia. A l'hora d'aturar-se, en Luna tenia una trompeta que se sentia per tota s'Albufera, s'aturaven i llavors arreplegàvem els animals i la gent.

Quan i com vàreu començar a fer feina pel Govern a s'Albufera? Em vengueren a cercar l'any 86, en Xisco Lillo venia a les cases de ca na Beatriu i allà ens coneguèrem xerrant, xerrant. I ell em va dir si volia passar a fer feina a s'Albufera. També m'ho va demanar després en Joan Mayol, n'haviem xerrat perquè jo estava al "paro" però de moment no m'interessava. Un dia al Camí de ses Punes, en Joan i en Xisco vengueren i em digueren: "Ara hem comprat els Colombars,... què hem de fer?." Com que dir: "Ara heu de passar amb noltros!" Jo vaig dir que sí, endavant!

En què consistia la feina de garriguer? Voltava s'Albufera cada dia, cuidava el bestiar. Vaig arribar a conèixer tota s'Albufera i tot el bestiar, sabia cadascú de qui era fill. Jo era el que gastava més benzina i feia més "parxes" amb el motoret, voltava tot el dia. Anava armat amb una carabina i matava quatre cans i quatre moixos que entraven dins del Parc i els duia cap a les cases. N'hi va haver un que va protestar perquè tenia la feina d'haver-los d'enterrar... Abans d'arribar jo, devers l'any 85 o 87 a s'Albufera no hi havia ningú més que el guarda i qualche caçador i pescador. Les cases no estaven així...

Quines són les feines més complicades que heu fet per dins s'Albufera? Quan duia el bestiar i queia una vaca dins del fang o s'enterrava un cavall...o queien dins d'una sèquia l'haviem de treure. Un dia, dins des Ras vaig veure que em faltava una egua mallorquina. Jo duia l'emissora i vaig avisar a sa Roca perquè vengués tot el personal i que duguessin cordes, llavors un altre va anar a cercar tres o quatre bales de palla. Estirant fort, la vàrem poder treure, tard de fosca, però ja estava esclatada i arrossegant la duguèrem a un turonet, la tapàrem amb una manta i l'endemà l'egua va ser morta.

Teniu bons records dels anys que passàreu fent feina a s'Albufera quan ja era Parc?

Em va agradar molt. Vaig entrar de guarda i la meva feina era voltar, sempre voltar. Jo estava empegueït si estava mitja hora per les cases.

L'any 93 us retiràreu de s'Albufera amb 65 anys, vàreu estar content o haguéssiu seguit? No, jo hagués seguit un parell d'anys més, a sa Pobla els pagesos no sabem què era això de retirar-nos.

Hem sentit contar que un es tirava a dins un canal i agafava una llissa amb cada mà i una amb la boca, es veritat això? A sa sèquia d'en Florit, a s'enfront, hi fèiem arròs i l'aigua era neta, i hi havia peix, i quan volíem menjar arròs amb peix, anàvem allà, posàvem el carro davall d'un pi, ens tiràvem dins la sèquia -d'hivern no!, amb temperatura bona- i jo i son pare d'en Joan Pau agafàvem set o vuit peixos amb les mans..."Basten?" "basten!", Bastaven per l'olla! Això de posar-se un peix a cru a la boca, no m'agrada!

Em sembla que és hora d'acabar... Voleu afegir res més? He trepitjat s'Albufera de punta a punta. De petit, amb mon pare, però moltes coses no les sé encara...

# labo ra to ris VIUS

Reserves naturals des Vedrà es Vedranell i els illots de Ponent

Parc natural de sa Dragonera

**Un any més de la campanya Piccole Isole.** Enguany es durà a terme a sa Conillera la quinta campanya de seguiment de migració primaveral d'aus emmarcada en el programa internacional Piccole Isole. Durant el mes que dura la campanya, ornitòlegs experts faran anellaments d'aus cada hora entre la sortida i la posta de sol.

**Estudi binòmic i cartogràfic dels fons marins.** Un equip d'investigadors/es del Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB) ha elaborat l'estudi de l'àrea de conservació marina dels illots des Vedrà i es Vedranell per obtenir la cartografia dels principals hàbitats marins i una aproximació a les principals espècies presents. Aquesta feina tindrà continuïtat el 2007 a la franja marina de sa Conillera, s'Espartar i des Boscii, el 2008, a la zona de ses Bledes.

**Catàleg de ratapinyades.** S'ha fet un estudi per establir el catàleg i l'estat de les ratapinyades a l'àmbit de les Reserves. Com a principals resultats en destaquem: la presència segura de sis espècies de qui ròpters de les dues famílies europees i la primera cita a Eivissa de *Barbastella barbastellus*, a l'illa de s'Espartar.

**Les rates: un problema tractat anualment amb campanyes de desratització.** L'elevada població de rata negra (*Rattus rattus*) que habita l'illa, causa greus problemes a algunes espècies vulnerables com la gavina rotja, el wiròt, la baldritja, la noneta i el corb marí, ja que actuen com a importants predadors, especialment, dels seus polls. Per aquest motiu, es du a terme un pla anual de desratització intentant reduir, al màxim possible, les poblacions de rates i es fan actuacions de control i seguiment periòdiques per tal de determinar una possible recolonització.

Parc natural de s'Albufera de Mallorca

**Noves espècies de bolets a s'Albufera.** El passat novembre va publicar-se al *Boletín de la Sociedad Micológica de Madrid* un article d'aportació al coneixement micològic del parc natural de s'Albufera de Mallorca, on surt un llistat de 22 espècies noves pel Parc i, el més interessant, dues d'elles noves per a Balears. Es tracta de dos bolets molt petits i fràgils, de color blanc, que viuen en ambients salabrosos. Són l'*Hemimycena delectabilis*, i el *Marasmius epiphyllus*.

**Important retrobament d'una planta endèmica de la mediterrània occidental al parc natural de s'Albufera.**

El passat dia 7 de febrer de 2007 es va anotar la primera floració d'enguany d'una petita planta del gènere *Gagea*. Aquesta planta ja va ser detectada l'any passat a la mateixa zona. La planta en qüestió s'ha identificat com a *Gagea mauritanica Durieu*, i és el primer retrobament d'aquest taxó a Mallorca des de fa quasi una vintena d'anys. És un endemisme de la mediterrània occidental que no es coneix a cap altre lloc d'Europa.

**L'hortolà de canyar (*Emberiza schoeniclus*) una espècie a punt de desaparèixer.** L'hortolà de canyar *Emberiza schoeniclus* és un ocell totalment vinculat a les zones humides. La població mallorquina pertany a la subespècie *witherbyi*. A s'Albufera ha passat de tenir una estimació de més de 250 parelles als anys 90 a menys de 20 en l'actualitat. La mateixa minva s'ha detectat arreu d'Espanya. En aquests moments experts universitaris es troben investigant a fons per poder aclarir el perquè de la seva davallada numèrica.

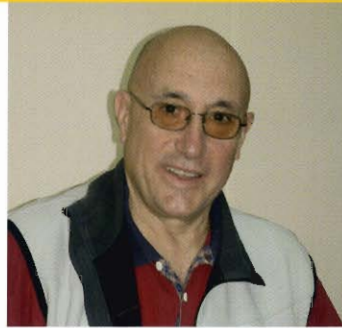
**Les orquídies de s'Albufera, una nova delimitació i quantificació de les espècies.** Durant dos anys, a s'Albufera s'ha fet un seguiment exhaustiu de les poblacions de cada una de les diferents espècies d'orquídies que hi viuen. S'hi van detectar devuit espècies. La més important és, sens dubte, la raríssima orquídia de prat *Orchis robusta*, de la qual a s'Albufera es troba una part molt important de tota la població mundial coneguda.

# no ve tats



## Exposició d'en Sebastià Torrens a s'Albufera.

El passat 24 de març es va inaugurar al Centre d'Interpretació del parc natural de s'Albufera de Mallorca, una exposició del fotògraf Sebastià Torrens titulada "Senyors del cel". Es tracta d'una mostra de 42 fotografies centrades en els ocells i, en concret, en la seva capacitat de volar. L'exposició es podia visitar fins al mes de juny tots els dies de la setmana de les 9 h a les 16 h



## Agraïment al Sr. Enric Divison.

Des d'Espais de Natura Balear es vol agrair la generositat del Sr. Enric Divison que durant el 2007 ens ha anat donant de manera desinteressada un gran nombre de fotografies de diferents espais naturals protegits de Balears que ens serveixen per gestionar millor aquests espais.



## Conveni amb "la Caixa" pels espais de rellevància ambiental.

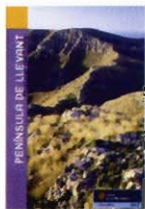
Dins el marc de la seva Obra Social, "la Caixa" pretén la millora de la qualitat de vida de la ciutadania per assolir un desenvolupament humà sostenible, mitjançant programes mediambientals i socials per conservar i millorar l'entorn natural. Ja que aquests objectius coincideixen amb els del Govern de les Illes Balears, es va signar un conveni de col·laboració per desenvolupar tasques de gestió mediambiental en els espais de rellevància ambiental gestionats pel Govern. Entre les actuacions realitzades l'any 2006 s'inclou una xarxa d'anellament d'aus migratòries, el condicionament del refugi i l'edició d'itineraris del parc natural de Mondragó, un pla de prevenció d'incendis a Mallorca; la recuperació de l'àguila peixatera i dels sistemes dunars de la platja des Cavallet a les Pitiüses; la recuperació de la població d'*Erodium reichardii* i una guia de passeig del parc natural de s'Albufera des Grau a Menorca.



## Nou manual de senyalització dels espais naturals protegits de les Illes Balears.

Amb l'objectiu de normalitzar i tenir una referència única per dur a terme la senyalització dels diversos espais naturals protegits de les Illes Balears, la Conselleria de Medi Ambient i l'empresa pública Espais de Natura Balear, han elaborat el *Manual de senyalització dels espais protegits de les Illes Balears*. Aquest document inclou una relació dels diferents tipus de senyal existents tant identificatius, normatius, de serveis, orientatius com informatius i interpretatius, el seu disseny i la seva aplicació gràfica. A més, es descriuen els diferents tipus de formats i suports sobre els que s'han de col·locar.

publicacions  
dels  
espais naturals  
protegits  
de les  
**Illes Balears**



Triptic informatiu  
parc natural  
península de Llevant



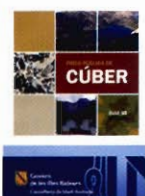
Triptic informatiu  
monument natural  
ses font Ufanes



Triptic informatiu  
monument natural  
torrent de Pareis



Guia finques  
públiques de  
Binifaldó i Menut



Guia finca  
pública de Cúber



Triptic itinerari  
de sa Moleta de  
Binifladó



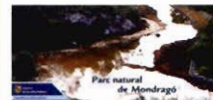
Triptic itinerari  
de Lluc



Triptic itinerari  
es Camell



Guia parc natural  
de s'Albufera  
de Mallorca



Triptic informatiu  
parc natural  
de Mondragó



Triptic informatiu  
parc natural  
s'Albufera de  
Mallorca



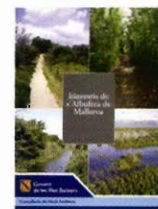
Triptic informatiu  
parc natural de  
s'Albufera des Grau



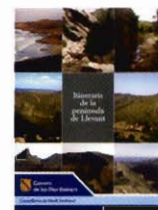
Triptic informatiu  
reserva natural  
de s'Albufereta



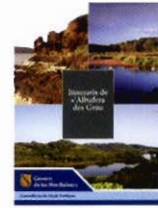
Triptic informatiu  
parc natural de ses  
Salines d'Eivissa i  
Formentera



Carpeta itineraris  
s'Albufera de  
Mallorca



Carpeta itineraris  
de la península  
de Llevant



Carpeta itineraris de  
s'Albufera des Grau



Carpeta itineraris  
de Mondragó

Sol·licituts a  
**Espais de Natura Balear**  
Av. Gabriel Alcmar i Villalonga  
núm. 33 de Palma  
Telf: 971 176 805  
i als centres de gestió dels Espais  
Naturals Protegits